

לא - לא. על זה לא היה בעולם בן אדם שיגן על דורו כמו משה שהוא רועה נאמן.

ויגש אברהם ויאמר, התקין עצמו לבקש את זה. אולי ימצאו שם חמשים. התחיל מחמשים שהוא ראשית לדעת, עד עשרה, שהוא עשירי, סוף כל הדרגות.

אמר רבי יצחק, עד עשרה, אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים, משום כך התחיל מחמשים עד עשרה.

השלמה מההשממות (סימן יח)

שהוא ראשית עד עשרה, שהוא עשרה סוף הדרגות. וכיון שמגיע עד עשרה אמר: מפאן ולמטה אין מקום לעמד בתשובה. ושב ואמר ארבעים כדי שינצלו ארבע קריות, ושב ואמר שלשים כדי שינצלו שלש קריות, ושב ואמר עשרים כדי שינצלו שתי קריות, ושב ואמר עשרה כדי שתנצל קריה אחת מאותן החמש, משום כך לא ירד למטה מן עשרה: ע"כ מההשמטות.

וכיון שהגיע לעשרה, אמר, מפאן ולמטה אינו מקום שעומד בתשובה. משום כך לא ירד מתחת לעשרה.

ויבאו שני המלאכים סדמה בערב וגו'. אמר רבי יוסי, בא ראיה מה כתוב למעלה, וילף ה' פאשר כלה לדבר אל אברהם. שהרי כיון שנפרדה שכינה מאברהם ואברהם שב למקומו, אז ויבאו שני המלאכים סדמה בערב, שהרי אחד הסתלק עם השכינה, ונשארו אותם שנים.

כדברך. אבל אברהם לא אשגח אלא אי אשתכח בהו זפאי ואם לאו לא. ועל דא לא הוה בעלמא בר נש דיגין על דריה כמשה דאיהו רעיא מהימנא.

ויגש אברהם ויאמר, אתקין גרמיה למתבע דא. אולי ימצאו שם חמשים. שרא מחמשים דאיהו שירותא למנדע, עד עשרה דאיהו עשיראה סופא דכל דרגין.

אמר רבי יצחק עד עשרה, אליו עשרה יומין דבין ראש השנה ליום הכפורים. בגין כך שרא מחמשים עד עשרה.

השלמה מההשממות (סימן יח)

דאיהו שירותא עד עשרה דאיהו עשרה סופא דדרגין וכיון דמטא עד עשרה אמר, מפאן ולתתא לאו אתר לקיימא בתשובה ותב ואמר ארבעים בגין דישתזבון ארבע קריין, ותב ואמר שלשים בגין דישתזבון תלת קריין, ותב ואמר עשרים בגין דישתזבון תריין קריין, ותב ואמר עשרה בגין דישתזיב קרתא חדא מאינון חמשה בגיני כך לא נחית לתתא מן עשרה:

(עד כאן מההשממות)

וכיון דמטא לעשרה, אמר מפאן ולתתא לאו הוא אתר דקיימא בתשובה, בגיני כך לא נחת לתתא מעשרה:

ויבאו שני המלאכים סדומה בערב וגו'.

אמר רבי יוסי תא חזי מה פתיב

לעילא וילף יי פאשר (דף קו ע"ב) כלה לדבר אל

אברהם. דהא כיון דאתפרש שכינתא מאברהם, ואברהם תב לאתריה, פדין ויבאו שני המלאכים סדומה בערב, דהא חד אסתלק בשכינתא, ואשתארו אנון תריין.

בין דחמא לוט לזון, רהט בתרייהו. מאי טעמא, וכי כל אנון דהוה אתיין איהו אעיל לזון לביתיה ונהיב לזון למיכל ולמשתי ובני מתא הוה לא קטלין ליה, דהא לברתיה עבדו דינא. ומאי הוא. דברתיה דלוט נהבת פתא דנהמא לחד עניא, ידעו בה, שפונה דובשא ואותבוה בריש איגרא עד דאכלוה צרעי. אלא בגין דהוה בליליא חשיב דלא יסתכלון ליה בני מתא, ועם כל דא כיון דאעלו לביתא אתפנשו פלהו ואסחרו לביתא.

אמר רבי יצחק אמאי רהט לוט אבתרייהו, (אלא בגין) דכתיב וירא לוט וירץ לקראתם? רבי חזקיה ורבי ייסא. אחד אמר, דמות אברהם ראה עמו. ואחד אמר, שכינה באה עמם. פתוב פאן וירא לוט וירץ לקראתם, וכתוב שם וירץ לקראתם מפתח האהל. מה להלן ראה שכינה, אף פאן ראה שכינה.

וירא לוט וירץ לקראתם, ויאמר הנה נא אדני, בא"ל ד'ל"ת נו"ן יו"ד. סורו נא, הנה צריך לכתב גשו נא, מה זה סורו נא? אלא להחזירם סביב הבית כדי שלא יראו אותם בני העיר ולא יפנסו בדרך ישר הביתה, ומשום כן סורו נא.

רבי חזקיה פתח, (איוב כח) פי הוא לקצות הארץ יביט תחת כל השמים יראה. כמה יש להם לבני אדם להסתכל במעשי הקדוש ברוך הוא ולהשתדל בתורה זמים ולילות, שכל מי שמשתדל בתורה, הקדוש ברוך הוא משתבח בו למעלה ומשתבח בו למטה, משום שהתורה היא עץ חיים לכל אותם העוסקים בה

חיי איהי לכל אנון דעסקין בה למיהב לזון

אמר רבי יצחק אמאי רהט לוט אבתרייהו, (אלא בגין) דכתיב וירא לוט וירץ לקראתם. רבי חזקיה ורבי ייסא. חד אמר דיוקנא דאברהם חמא עמהון. וחד אמר שכינתא אתיא עלייהו. פתיב הכא וירא לוט וירץ לקראתם, וכתיב ה'תם וירץ לקראתם מפתח האהל. מה להלן חמא שכינתא, אוף הכא חמא שכינתא.

וירא לוט וירץ לקראתם ויאמר הנה נא אדני בא"ל ד'ל"ת נו"ן יו"ד. סורו נא, גשו נא מיבעי ליה, מאי סורו נא. אלא לאהדרא לזון סתרייה דביתא בגין דלא יחמוז לזון בני מתא, ולא יעלוז באורח מישר לביתא, ובגין כן סורו נא.

רבי חזקיה פתח (איוב כח) פי הוא לקצות הארץ יביט תחת כל השמים יראה. כמה אית לזון לבני נשא לאסתכלא בעובדוי דקדשא בריה הוא, ולאשתדלא באורייתא יממא ולילי, דכל מאן דאשתדל באורייתא, קדשא בריה הוא אשתבח ביה לעילא, ואשתבח ביה לתתא, בגין דאורייתא אילנא

דחיי איהי לכל אנון דעסקין בה למיהב לזון